

VÅGA
VISA

SAMVERKAN OM UTVÄRDERING

**Eknäs förskola
Nacka kommun**

**Carina Brännmark Danderyds kommun
Inger Dobson Ekerö kommun
Marina Wahlund Sollentuna kommun
v 43 och 44 2016**

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
OBSERVATIONENS METOD	5
SAMMANFATTNING	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
<i>Starka sidor</i>	6
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
<i>Utveckling och lärande</i>	10
<i>Ansvar och inflytande för barn</i>	15
<i>Förskolechefens ansvar</i>	17
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	20
REFERENSER	20
 Kommentar från förskolans ledning till observationsrapporten	
	21

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en förskola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Ansvar och inflytande för barn
- Förskolechefens ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer förskolans arbete och resultat inom målområdena, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med personal och skolledning samt samtal med barn
- Förskolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.ekero.se/vagavisa

FAKTADEL

Förskolan/delenhetens namn:	Eknäs förskola
Är verksamheten kommunal eller fristående? Om fristående ange ägare.	Fristående. Unike Förskolor AB Atvexa AB
Antal avdelningar.	4
Ev. profil på förskolan.	

Statistik

Antal barn:	72
Antal pedagoger i barngrupp	13
Antal barn per pedagog (omräknat till heltidstjänst)	5,5
Antal legitimerade förskollärare.	6

Organisation /Ledning

Hur är ledningen organiserad? (finns ledningsgrupp, andra ledningsfunktioner)	Förskolechef + fyra arbetslagsledare som bildar en ledningsgrupp. Ledningsgruppen har möte 1.5 h/ vecka.
Ledningsresursens årsarbetstid på förskolan.	Förskolechef 50 %

OBSERVATIONENS METOD

Före och under observationen läser vi tre observatörer på förskolans hemsida och i de dokument som vi fått hemskickade från förskolan.

Vi besöker förskolans fyra avdelningar.

Vi observerar rutinsituationer, samlingar, utevistelse, skogsutflykt och under friare aktiviteter.

Vi intervjuar Bågen, Eknäs och Pilens två förskolechefer.

Vi intervjuar tre arbetslagsledare.

Vi samtalar med flera pedagoger och barn under vårt besök.

Övrig tid reflekterar, diskuterar och skriver vi i rapporten.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Eknäs förskola ligger i ett villaområde i Saltsjö-Boo och består av fyra åldersindelade avdelningar. Förskolan ägs av Unike AB. Företaget driver tre förskolor, Bågen, Eknäs och Pilen, alla belägna i Nacka kommun. Förskolorna har en tydlig organisation med gemensamt utarbetade styrdokument. På förskolorna finns också en pedagogisk utvecklingsledare som kontinuerligt träffar alla enhetens arbetslag och vägleder dem i deras arbete mot uppställda mål.

Varje avdelning på förskolorna utarbetar egna metoder och arbetssätt med utgångspunkt från en gemensam verksamhetsplan. Eknäs förskola har efter utvärderingar och analyser valt att arbeta med tre prioriterade mål under verksamhetsåret; *Pedagogiska lärmiljön, Förskola och hem* och *Språk*.

Vi möter glada och nyfikna barn och pedagoger som välkomnar oss. Pedagogernas gemenskap och arbetsglädje bidrar till trygghet och trivsel på förskolan. Pedagogerna berättar att de är stolta att jobba på sin förskola, att de trivs tillsammans, att det är en liten enhet med kompetenta pedagoger och ledning.

Den stimulerande och varierande utomhusmiljön bidrar till utveckling och ett lustfyllt lärande. Runt förskolans byggnad finns en stor gård med tillgång till naturliga lekmiljöer, lekredskap m.m. I närmiljön finns flera skogsområden som förskolan ofta besöker.

Det systematiska kvalitetsarbetet ger alla pedagoger delaktighet och är tydligt utformat med dokument som beskriver det pedagogiska arbetets gång med reflektion, dokumentation, utvärdering och analys, vilket bidrar till förskolans utveckling.

Förskolan kan utarbeta ett likvärdigt förhållningssätt som ger alla barn ansvar och inflytande samt samma förutsättningar till utveckling och lärande. Den pedagogiska dokumentationen behöver fördjupas för att synliggöra och säkerställa barnens utveckling och lärande. Arbetet med modern teknik kan också utvecklas för att användas som ett pedagogiskt verktyg för barns reflektioner och lärande, deras sökande efter ny kunskap och till kommunikation.

Starka sidor

Pedagogernas gemenskap och arbetsglädje skapar trygghet och trivsel för alla på förskolan.

Normer och värden

Den stimulerande och varierande utemiljön bidrar till utveckling och ett lustfyllt lärande.

Utveckling och lärande

På förskolans finns en tydlig struktur av det systematiska kvalitetsarbetet.

Förskolechefens ansvar

Den kontinuerliga handledningen till pedagogerna bidrar till att ytterligare utveckla arbetssätt och metoder.

Utveckling och lärande Förskolechefens ansvar

Förbättringsområden

Förskolan behöver utarbeta ett likvärdigt förhållningssätt som ger alla barn ansvar och inflytande samt förutsättningar till utveckling och lärande.

Normer och värden Utveckling och lärande Ansvar och inflytande

Den pedagogiska dokumentationen behöver fördjupas för att synliggöra och säkerställa barnens utveckling och lärande.

Utveckling och lärande

Arbetet med modern teknik kan utvecklas för att användas som ett pedagogiskt verktyg för barns reflektioner och lärande, deras sökande efter ny kunskap och till kommunikation.

Utveckling och lärande

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Vi möter pedagoger och barn som välkomnar oss till förskolan.

Pedagogerna berättar att de är stolta att jobba på sin förskola, att de trivs tillsammans och att det är en liten enhet med kompetenta pedagoger och ledning.

De arbetar aktivt under höstterminens början med att stärka den gemensamma värdegrunden genom att ofta dela in barnen i mindre grupper och att arbeta med gruppstärkande lekar och metoder. På de äldre barnens avdelning arbetar de med *Själens fågel*, en liten bok med bilder som banar väg för att samtala om känslor. Barnen får själva välja vilka *Själens fågel-lådor* de ska ha och tillverka på sin avdelning för att trivas och må bra. Här finns kram-, inte slåss-, arg-, glad-, du är bäst-, våga prova på- lådor m.fl. Tankar och reflektioner om lådornas innehåll bidrar till fantastiska diskussioner, kan vi läsa på förskolans dokumentationer, som bl.a. stärker trygghet och samspel. Ett blivande förskoleklassbarn får frågan vad han vill ta med sig till skolan från förskolan och svarar då "Själens fågel", berättar en pedagog.

På andra avdelningar arbetar de med känslobollar, bollar eller bilder på bollar som symbolisera olika känslor. En pedagog berättar om ett litet barn som är ledsen när mamma går på morgonen men går fram till en boll som symboliserar känslan glad och bekräftar "Nu är jag glad".

Förskolorna har en gemensam *Likabehandlingsplan*. Varje förskola gör dock kontinuerligt sina egna utvärderingar och nulägesbeskrivningar utifrån den. En gång per termin genomförs en rundvandring tillsammans med enskilda barn. De får visa om det finns ställen där de tycker om att vara och där de inte vill vara, hur de känner sig när de är på förskolan osv. De intervjuas också om sina upplevelser av trygghet, trivsel och rättigheter.

Vi hör pedagoger som ofta uttrycker "Ni är Bäst", "Vilka är bäst?" och barnen svarar då "Vi".

Förhållningssätt

Cheferna berättar för oss att de aktivt arbetar med att det på samtliga förskolor ska råda ett gemensamt förhållningssätt hos pedagogerna. Alla som kommer till Unikes förskolor ska få samma bemötande.

Vi ser att pedagogerna möter både barn och föräldrar på ett välkomnade och respektfullt sätt. Ofta sätter sig pedagogerna ned på huk för att möta barnen på deras nivå. Vi ser också pedagoger som inte alltid ger sig tid att lyssna in barnen. Vi upplever att pedagogerna har ett trevligt förhållningssätt till varandra. De har kul tillsammans och värnar om sin gemenskap.

Barnen delar upp sig i de olika miljöerna, är oftast vänliga, hjälper varandra och vi ser få konflikter dem emellan. Vid eventuella konflikter finns pedagoger tillhands och med vägledning.

På avdelningen för de yngsta berättar pedagogerna att de använder sig av "mjuka röster och stora famnar". Pedagogerna är samspelade och hela tiden observanta på vad som händer i barngruppen, de ligger "steget före" för att så få konflikter som möjligt ska ske.

Vi ser att pedagogerna hela tiden delar upp sig och är närvarande tillsammans med barnen.

Arbetsklimat för barn

På alla avdelningar delas barnen ofta upp i flera mindre grupper. Några är inomhus medan andra är ute på gården eller besöker närliggande skogsområden. Många rum är uppdelade med "rum i rummen" för olika aktiviteter där barnen självmant kan välja var de vill vara, vilket vi ser bidrar till ett gynnsamt arbetsklimat.

Förskolan arbetar med ett gemensamt tema, *Ljud*. För att ljudnivån på förskolan ska kännas bra arbetar de med att skapa dessa "rum i rummen", med textilier med lugna färger på väggar och möbler och där barnen kan dela upp sig.

På en avdelning sätter de händerna för öronen för att visa när de tycker att ljudnivån är för hög, vilket vi ser att både barn och pedagoger gör. En pedagog berättar att de också brukar göra ett tecken med bägge tummarna upp för att uppmärksamma barnen på att de behöver sänka ljudnivån. Pedagogen frågar ett barn som är bredvid oss just då vad det betyder och barnet vet att det betyder tummen upp och att de ska vara tystare. Vid senare tillfällen ser vi att detta förhållningssätt inte används när pedagogerna vill att barnen ska sänka rösterna.

På en avdelning finns *Cellen Ellen* som vattnas med en "tysthetskanna" för att skapa en lagom ljudnivå. Barnen visar cellen för oss och berättar ivrigt om den. På en vägg ser vi en fotodokumentation av detta arbete och en text med beskrivning om hur barnen får vara ljuddetektiver.

Förskolan har valt att sen många år tillbaka servera gemensam frukost klockan nio, lunch klockan ett och mellanmål kvart över tre. Frukost serveras vid elvatiden. Anledningen till detta är att de anser att barnen får en mer sammanhängande tid för aktiviteter och utevistelse utan avbrott för måltider samtidigt som de får en trevlig och lugn stund tillsammans vid frukosten.

Vid de yngsta barnens frukoststund är ljudnivån behaglig. Barnen får bre sina egna smörgåsar, servera sig själva fil och flingor. Pedagogerna för hela tiden samtal med barnen som med enstaka ord kan kommunicera, men den mesta kommunikationen sker via kroppsspråk och mimik. Pedagogerna är hela tiden noga med att benämna vad hon eller barnen gör, t.ex. "jag ser att du brer smör på din smörgås, du vill helst ha ost inte leverpastej". Barnen kan gå ifrån frukostbordet när de är klara.

På en annan avdelning hör vi under frukosten hur en pedagog samtalar med barnen och ställer öppna frågor som involverar barnen i samtalet och får dem att tänka vidare och berätta för varandra.

Bedömning i text

Det finns i hög grad en gemensam och förankrad syn på verksamhetens värdegrund bland pedagogerna. Pedagogerna trivs mycket bra på sin förskola vilket vi ser bidrar till trygghet och trivsel för alla på förskolan.

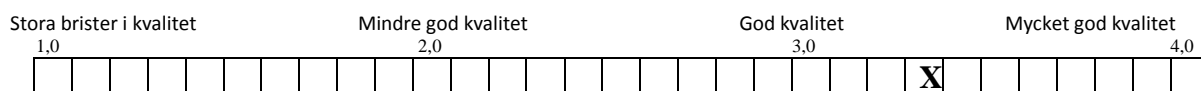
Det finns till stora delar ett aktivt arbete bland pedagogerna med att utveckla en förståelse för alla människors lika värde. Pedagogerna använder flera metoder tillsammans med barnen för detta.

Det systematiska arbetet mot diskriminering och kränkande behandling med utgångspunkt från en plan håller en hög kvalitet. Planen är välkänd för alla, den är tydlig och beskriver också arbetsmetoder för arbetet.

Det finns i hög grad ett respektfullt förhållningssätt mellan förskolans pedagoger. Det finns i stor utsträckning ett respektfullt förhållningssätt mellan pedagoger/barn och barn/barn men förhållningssättet kan fördjupas och göras mer likvärdig för alla.

Hela verksamheten präglas till stora delar av ett arbetsklimat som gynnar barnens lärande

Bedömning enligt skala¹

1.0 ¹ Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora förbättringsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Utveckling och lärande

Beskrivning

Hur förskolan arbetar för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande

Förskolan har efter utvärderingar och analyser valt att arbeta med tre prioriterade mål under verksamhetsåret; *Pedagogiska lärmiljön, Förskola och hem* och *Språk*.

På förskolan finns en grundstruktur för veckans dagar samtidigt som pedagogerna är flexibla och tar hänsyn till barnens önskemål samt rådande pedagogsituation. Innehållet i verksamheten följer till stora delar förskolans läroplan vilket vi läser i styrdokument, på förskolans väggar och ser i verksamheten. Barnen ges möjlighet att prova på olika arbetsätt och tekniker.

Pedagogerna berättar att de ständigt arbetar med språket såväl i vardagen som vid mer planerade aktiviteter. De är noga med att använda ett vårdat språk när de samtalar med barn och vuxna. De läser ofta för barnen, vilket vi ser att de gör och det finns ett stort utbud av böcker. Flera säger att de använder sig av sagor på olika sätt för att fånga barnen. De har sagolådor som innehåller överraskningsmoment och de läser och tittar på sagor via projektorn som exempelvis kan handla om tåg, vilket är ett stort intresse på en avdelning just nu. De äldre barnen uppmuntras att göra egna sagor som de spelar upp för varandra. På förskolan finns en sångpedagog som sjunger och spelar mycket och håller i en gemensam sångsamling för hela förskolan en dag i veckan.

De yngre barnens pedagoger använder *Babblarna*² som väcker barnens nyfikenhet och lust att lära. Vi är med vid en samling när de yngsta barnen pekar på "Bobos Väska" som hänger på väggen. Väskan är en del av materialet Babblarna. Samtliga barn är helt fokuserade och redan väl insatta i vad figurerna heter och hur de låter. Med mjuka rörelser för pedagogen undan de barn som vill röra materialet under samlingen. När sedan samlingen är avslutad berättar pedagogerna att de arbetar mycket med att visst material "ägs av de vuxna" och att barnen inte ska röra det under tiden samlingen pågår.

Flera pedagoger använder ibland *TAKK*³ som extra förstärkning till språket. Vi noterar att det ofta är pedagogerna som skriver barnens namn på deras alster.

Vi ser och pedagogerna bekräftar för oss att de arbetar medvetet med matematik och förstärker begrepp och sätter ord på det barnen gör. De arbetar med grunden för matematik genom att i många sammanhang uppmärksamma klassificering, urskiljning av former, logiskt tänkande, förmåga att upptäcka mönster. De strävar efter att ständigt finna matematiska problemlösningar i vardagen. Vi läser i utvärderingar att pedagogerna ofta utmanar barnen exempelvis i skogen där de i smågrupper får lösa exempelvis matematiska frågeställningar.

² Ett språkmaterial för barn.

³ En metod där tecken används tillsammans med tal som stöd för språkutveckling.

Vi ser vid utevistelsen att de yngsta räknar och sorterar pinnar efter storlek. Vid ett tidigare tillfälle har de samlat pinnar och sorterat dem i stigande storleksordning som de sedan målat gröna och nu monterat på väggen i form av en gran. Barnen har sedan hängt kottar och andra skogsdjur i den.

Vid en skogsutflykt får barnen leka skattjakt. Barnen turas om att gömma en ballong och sedan ge sina kompisar ledtrådar och med hjälp av dem hitta ballongen. Alla barn som vill får gömma ballongen. Barnen är mycket nöjda med de ledtrådar de ger sina kompisar.

Vid skogsutflykten pratade pedagogerna också med barnen om *Vilse* som gått vilse i skogen och hur barnen ska göra om de går vilse. De får krama träd och lära sig att göra tecken i skogen. Två pedagoger spelar också teater för barnen i syfte att visa hur de ska gå tillväga om de går vilse. Vi hör också barnen prata om Vilse under frukosten och de kan mycket detaljerat berätta om detta arbete. Efter utflykten vill några barn spela teater för pedagogerna. Pedagogerna är publik och hjälper till att utveckla teatern.

Förskolan arbetar också med naturvetenskap och utför experiment. I ett litet rum finns vattnets kretslopp målat och beskrivet på en hel vägg. Utomhus finns odlingslådor och rör och rännor för vattenexperiment m.m. Inomhus på förskolan finns uppmärkta lådor för sortering av pappers-, plast- och kartongavfall där barnen själva kan sortera.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

På förskolan finns datorer, lärplattor och fotoramar på alla avdelningar. Pedagogerna använder lärplattorna till att fotografera med, söka information med barnen och ibland använder de utvalda pedagogiska appar. Vi ser att de också kopplar projektor till lärplattan när de läser sagor eller visar något aktuellt. Hos de yngre barnen tittar de tillsammans på *Babblarna*, sjunger deras sång och målar sen varsin figur med vattenfärg.

På avdelningen för de allra yngsta barnen använder man lärplattan som ett gemensamt dokumentationsverktyg.

Avdelningarnas fotoramar användes som ett fotoalbum med aktuella bilder från verksamheten.

Hur verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd

Unike har ett dokument som beskriver förskolornas strategier och metoder för arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Här kan vi läsa att barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling skall ges den omsorg som deras speciella behov kräver. Pedagogerna ska sträva efter att barnets behov av särskilt stöd tillgodoses i den ordinarie verksamheten och att miljön på avdelningen bör vara strukturerad men också inspirerande och kreativ. Tillsammans med barnets vårdnadshavare planeras arbetet som dokumenteras samt följs upp kontinuerligt.

Pedagogerna berättar att de ständigt arbetar med att anpassa miljöerna så att de ska tilltala alla barn och speciellt de barn som behöver lite extra stöd i sin utveckling. Om pedagogerna upplever att de behöver ännu mer stöd för arbetet med något/några barn diskuterar de i arbetslaget och med ledningsgruppen där de analyserar sitt arbete med gällande rutiner, gruppindelningar m.m. och upprättar därefter en handlingsplan. Stöd kan också fås av kommunens psykolog. Berörda föräldrar kontaktas och vid behov kan resurstöd erhållas från kommunen. Pedagoger och chefer säger att de har ett bra samarbete med kommunen i dessa frågor.

Några avdelningar arbetar med bildstöd för att tydliggöra dagens aktiviteter. Bilder med kort av händelser och aktiviteter finns uppsatta på en vägg.

Hur verksamheten anpassas efter barn med annat modersmål

På Unikes förskolor finns en gemensam handlingsplan för barn med annat modersmål. Här läser vi att de anser att modersmålsstöd i förskolan är en pedagogisk uppgift för pedagogerna i den dagliga verksamheten där arbetssätt, material och miljö anpassas till barnets behov. De poängterar att beskrivna aktiviteter inte är undervisning utan ett stöd inom förskolepedagogiken i förskolan. För att stödja flerspråkiga barn ska de bl.a. arbeta med att stärka barnets modersmål, att stärka barnets identitet och se flerspråkighet och mångfald som en tillgång.

Pedagogerna säger att de samarbetar med berörda barns föräldrar om detta. De ber föräldrarna berätta om traditioner, maträtter och enklare fraser. Förskolans kock ordnar ibland buffé med mat från något aktuellt land. På lärplattan utforskar de andra kulturer, språk och musik och de lär sig gärna sånger från andra länder.

En pedagog berättar att de tillsammans på de äldre barnens avdelning dramatiserar resor till aktuella länder, vilket barnen tycker är spännande.

Dokumentation av barns läroprocesser

Pedagogerna berättar att de dokumenterar det som sker på förskolan genom att fotografera och filma, såväl enskilt som tillsammans, och reflekterar därefter med barnen och/eller i arbetslagen. Analyserna ligger till grund inför utvecklingssamtal och för att utveckla verksamheten framåt.

Vi ser få dokument på förskolan som påvisar barns läroprocesser eller nedskrivna dokument där barnen är med och reflekterar över sitt lärande, varken samlat över tid eller det som sker i den dagliga verksamheten.

I alla hallar finns en pärm med bilder som visar händelser och aktiviteter från förskolan.

Avdelningarna har bytt ut barnens egna portfoliopärmar mot en gemensam pärm för dokumentation. Syftet är enligt pedagogerna "Demokrati och allas medverkan på likvärdigt sätt" och målet är att "Pärmen ska finnas lättillgänglig och skapa dialog och reflektion bland barn och vuxna". Vid vår observation kan vi dock inte se att pärmen står åtkomlig för barnen.

Enligt pedagogerna har de noterat att de individuella pärmarna kunde se olika ut. En del hade mycket i sina pärmar, andra väldigt lite. Pedagogerna menar att arbetet med de individuella pärmarna tar mycket tid för dem och inte innebär likabehandling.

Miljön som stöd för lärandet

Ett av förskolans prioriterade målområden handlar om att utveckla de pedagogiska lärmiljöerna.

Avdelningarna har stora ytor och består av flera rum med vrår där pedagogerna skapat möjligheter till olika sorters aktiviteter med varierande rekvisita. Här finns en del skapandematerial i barnens höjd. Böcker, spel, pussel m.m. är placerade så att barnen når dem. Material för konstruktion och teknik finns också i barnens nivå. Vi ser även material som står högt upp på hyllor och att barnen måste peka på det de vill ha. Vi saknar mer tillgängligt och inspirerande material, material som spontant eller med stöd av pedagoger lockar till utforskande aktiviteter.

Runt förskolans byggnad finns en stor gård. Här finns tillgång till naturliga lekmiljöer för grovmotoriska aktiviteter med skogsområden och bergknallar. Här finns också gungställningar, balansbanor, odlingar, trappor, sittplatser, sandlådor, lekstugor, cykelbana m.m. Flera platser ger tillgång till skugga och skydd mot regn och blåst. Gården kan också delas av till de yngre barnen. I direkt anslutning till gården finns en stor skog som utnyttjas flitigt av hela förskolan.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

Förskolan har flera förskollärare som har VFU⁴-utbildning och tar emot lärarstudenter från universitetet, vilket pedagogerna ser som en tillgång och inspirationskälla i verksamheten.

Nacka kommun har en kulturplan för förskolan och bidrar med en kulturpeng för barn upp till tre år. Bl.a. har förskolan använt bidraget till att bjuda in teatergrupper. De har också anlitat en afrikansk musikgrupp som spelar trummor. Barnen har tillverkat egna trummor på förskolan och musikgruppen har bjudits in till en gårdsfest med föräldrar där de spelat tillsammans.

På varje förskola finns nu en kulturgrupp som arbetar med att ta fram förslag till kulturaktiviteter.

Avdelningarna besöker ofta närliggande skogsområden och ibland parker. De äldre barnen kan gå ner till sjön där de fiskar och de besöker närliggande skolgårdar inför skolstart. *Bootornet* har också fått besök där pedagogerna delger barnen historik från området.

⁴ Verksamhetsförlagd utbildning för studenter från lärarhögskolan.

Bedömning i text

Verksamheten är i hög grad strukturerad och undervisningen utgår ifrån förskolans läroplan vilket är tydligt i alla dokument och i förskolans arbetssätt.

Barnen får vanligtvis pröva olika arbetssätt och arbetsformer och de ges i viss utsträckning möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. På förskolan bedrivs till viss del ett utforskande och kreativt arbetssätt men tillgängligheten till inspirerande material som lockar till fritt skapande och utforskande varierar.

Vi ser att arbetssätt som stimulerar samarbete mellan barnen i deras lärande förekommer i hög grad. Under exempelvis skogsutflykter ser vi flera aktiviteter där pedagoger initierar till detta.

Många varierande språkutvecklande arbetssätt förekommer i stor utsträckning och vi ser att arbetssätt som utvecklar barnens matematiska tänkande delvis förekommer.

Arbetssätt som utvecklar förmågor inom naturvetenskap förekommer i hög grad. Förskolan visar oss många exempel på detta och vi ser att pedagogerna i stor utsträckning använder estetiska arbetssätt som verktyg i lärprocesser.

Användandet av modern teknik som ett verktyg i lärprocessen förekommer i viss mån men kan utvecklas på förskolan där barn också ges förutsättningar att utveckla sin förmåga till ett källkritiskt förhållningssätt.

Verksamheten anpassas i hög grad och det finns väl fungerande strategier och metoder för arbetet med barn i behov av särskilt stöd och för barn med ett annat modersmål. Det finns tydliga dokument upprättade som förskolan arbetar efter.

Dokumentation av barns lärprocesser förekommer men vi saknar dokument där barn kan följa sin utveckling och sitt lärande och vi saknar dokument med deras reflektioner. Pedagogisk dokumentation används för att utveckla verksamheten säger pedagoger men vi ser inte någon dokumentation som ligger till grund för detta.

Föräldrar har stor möjlighet att kontinuerligt ta del av befintlig dokumentation.

Lärandemiljön inomhus är delvis stimulerande, utmanande och mångsidig. Utomhus är miljön i hög grad stimulerande, utmanande och mångsidig. Vi ser att pedagogerna har arbetat med att skapa en mångsidig, kreativ och spännande utemiljö.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning sker i stor utsträckning i det pedagogiska arbetet bl a genom lärarstudenter via Universitetet.

Närområdets möjligheter tas i hög grad tillvara i verksamheten. Förskolan använder den närliggande skogen i stor utsträckning i sin verksamhet och tar tillvara på dess möjligheter att ytterligare utveckla lärprocesser.

Bedömning enligt skala

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

Ansvar och inflytande för barn

Beskrivning

Ansvar för det egna lärandet

Pedagogerna berättar för oss att de ofta ger barnen tillfällen till att få inflytande och ansvar. De lyssnar in barnen och planerar verksamheten utefter deras tankar och intressen. T.ex. får barnen vara med och utforma miljöerna på förskolan. De är med och planerar, möblerar och utformar olika rum i rummen. Miljöerna förändras allt efter barnens intressen och behov.

Vi ser vid flera tillfällen att barnen får ta ansvar för sitt lärande. Vi hör när en pedagog plingar lågmält i en klocka och säger "Jag har något att berätta". Hon berättar att snart är det dags att äta mat och ber barnen hjälpa till att plocka undan och göra fint så att de kan ha en mysig sagostund efter maten. Pedagogen tar fram ett timglas och alla hjälps åt att plocka undan medan sanden rinner ned i glaset.

De yngsta barnen får själva servera sig mjölk/vatten samt maten ur de olika karotterna. De väljer själva om de vill ta av maten som bjuds, men alla uppmuntras att smaka. Pedagogen för hela tiden samtal med barnen som med enstaka ord kan kommunicera, men den mesta kommunikationen sker via kroppsspråk och mimik. De kan gå ifrån bordet när de är klara och flera av dem går och sätter sig i "pölen" och tittar i "läser" en bok.

På en annan avdelning serverar pedagogerna maten efter att de frågat barnen vad de vill ha. Samma sak vid avdukning, en del gör och kan själva medan andra lämnar sina tallrikar vid bordet och pedagogerna plockar undan.

I samband med utevistelse klär barnen på och av sig själva med stöd av pedagoger som alltid finns till hands speciellt för de yngsta barnen.

Vi saknar även inom detta område den individuella dokumentation där barnen ges möjligheter att reflektera och ta ansvar för sin utveckling och sitt lärande.

Demokratiska arbetsformer

Pedagogerna berättar för oss att de ofta lyssnar in barnen och planerar verksamheten utefter deras tankar och intressen. De arbetar utifrån barnens intressen och följer upp de trådar som barnen spinner vidare på. "Vårt arbetssätt är pedagogisk dokumentation vilket gör att vi blir medvetna om barnens läroprocesser", berättar förskolechefen.

Avdelningarna låter barnen delta i val och omröstningar om olika saker för att tydliggöra barnens inflytande i verksamheten.

På förskolan finns inga formella barnforum för demokratiska processer.

Samverkan med föräldrar

Föräldrarna erbjuds föräldramöten och utvecklingssamtal en gång per termin. Inför utvecklingssamtalen får föräldrarna en blankett som beskriver syftet med samtalet samt en frågeställning att fundera över "Vad är era förväntningar på verksamheten?". Dessutom ska de i förväg tillsammans med sitt barn och med stöd av ett par bilder som barnet valt ut reflektera över barnets intresse och vad det vill lära sig. Barnen närvarar vid avslutningssamtalen inför skolstart.

På förskolan finns en samverkansgrupp med föräldrarepresentanter, som årligen väljs på föräldramöten. Gruppen träffas ett par gånger per termin. Här har bl.a. diskuterats hur förskolan arbetar med lärpapper och planering inför "gårdsfixardag".

Alla avdelningar skriver månadsbrev till föräldrarna där de beskriver vad som hänt under veckorna, ofta med kopplingar och citat till förskolans läroplan.

Förskolan bjuder också in till familjefrukost, gårdsfixardag, luciafirande, vernissage samt gårdsfest.

Bedömning i text

Barn ges i viss utsträckning möjlighet att ta ansvar för det egna lärandet och miljön. Vi ser t.ex. att barnen inte alltid ges ansvar vid rutinsituationer.

Barns tankar, intressen och åsikter tas vanligtvis tillvara i verksamheten. Verksamhetens innehåll och miljöer bygger på barnens tankar och intressen och barn ges i relativt stor utsträckning möjlighet att påverka sin egen situation i förskolan.

Forum för demokrati finns i viss utsträckning. På förskolan finns inga formella forum för demokratiska processer men vi ser att de äldre barnen spontant ges tillfällen till att få vara med och rösta.

Föräldrarna ges stor möjlighet att i dialog med förskolan påverka utvecklingen av innehållet i verksamheten genom att medverka i samtal, möten och besvara enkäter.

Bedömning enligt skala

Förskolechefens ansvar

Beskrivning

Hur förskolechef leder den pedagogiska verksamheten

Det pedagogiska arbetet på Unike leds och samordnas av två förskolechefer, en som ansvarar för Bågen och Eknäs förskolor och en för Pilens förskola. Både är nyanställda som chefer sen augusti men har tidigare arbetat på förskolorna och är väl insatta i organisation och verksamhet. Denna förskola är dock helt ny för förskolechefen.

Förskolornas ledningsgrupper, som består av arbetslagsledare och respektive förskolechef, har gemensamt utformat gällande policydokument och verksamhetsplan.

Arbetslagsledarna poängterar också att de är språkrör för sina avdelningar.

Verksamhetsplanen är gemensam för alla förskolor men alla avdelningar kompletterar med att formulera sina arbetsmetoder i den. Eknäs har nyligen arbetat med att formulera sina metoder. Vi har inte tagit del av dessa dokument.

Förskolecheferna genomför utvecklingssamtal med alla pedagoger, först genom gruppsamtal på hösten och individuella på våren som också är ett lönesamtal. Pedagogerna får inför samtalen formulera sina egna personliga mål i linje med förskolans prioriterade mål, stämma av med arbetslaget och analysera och följa upp resultatet under det individuella samtalet.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Förskolecheferna ansvarar för att systematiskt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten.

De beskriver för oss och vi läser på förskolornas hemsida, där en utförlig beskrivning finns, hur det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs. Förskolornas alla avdelningar reflekterar, dokumenterar och utvärderar verksamheten avdelningsvis på möten och tillsammans på planeringsdagar och analys och resultat fastställs. En ny plan upprättas med prioriterade mål

Arbetet följs systematiskt genom en väl förankrad värdegrund, tydlig organisation, och ett arbetsmiljöarbete med ronder och besiktningar. Mötesforum genomförs kontinuerligt med ledningsgrupp, arbetslag, samtliga pedagoger m.m. Alla möten har en tydlig agenda. Pedagogerna berättar för oss att detta arbete blivit ännu tydligare i den nya organisationen.

Cheferna berättar att barnen är delaktiga i detta arbete bl.a. genom intervjuer.

Föräldrarna är delaktiga främst genom att årligen besvara den kommunala kundenkäten samt genom deras medverkan i samverkansgrupper och utvecklingssamtal.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

Förskolornas pedagogiska utvecklingsledare stödjer med pedagogisk handledning. Hon deltar på pedagogmöten och studiedagar samt möter varje arbetslag fyra gånger per termin. Årligen genomförs utbildning i *HLR* kombinerat med brandutbildning och alla anställda har också genomgått utbildning i *Human Dynamics*⁵. Gemensamma studiedagar med aktuellt innehåll och med koppling till verksamheternas behov hålls varje år i januari månad. Alla pedagoger uppmuntras till fortbildning och kan också själva föreslå föreläsningar som gagnar verksamheten. Nacka kommun erbjuder även kurser och föreläsningar som förskolan kan ta del av. T.ex. kan kommunens specialpedagog handleda pedagogerna i deras arbete med barn i behov av särskilt stöd.

Pedagogerna berättar att de ofta utbyter kunskaper och erfarenheter under deras möten.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

Övergångar mellan förskolans avdelningar sker väldigt smidigt berättar pedagogerna för oss. Förskolan är liten, alla känner alla, såväl barn, föräldrar som pedagoger. De beskriver att de ständigt bygger broar mellan avdelningarna genom att de är ofta tillsammans på gården, de öppnar och stänger förskolan tillsammans och pedagogerna hjälper ofta varandra vid sjukdom etc. Samverkan börjar ofta långt innan det är dags att byta avdelning för att det senare ska gå så smidigt som möjligt. Barnen besöker sin nya avdelning och pedagogerna besöker barnen vid många tillfällen.

Unike har ett dokument *Övergång från förskola till skola*. Där kan vi läsa att skolorna har olika arbetssätt för hur de träffar barnen första gången. De skolor som väljer att träffa barnen i förskolemiljö kontaktar förskolan och förskolan bjuder då in förskoleklasspersonal från alla aktuella klasser till ett besök i början av maj. Några skolor bjuder in barn och vårdnadshavare till ett besök i skolan. I samband med denna första kontakt har pedagogerna på förskolan ett kort överlämningssamtal med förskoleklasspersonal för att dela information om respektive verksamhet som gynnar barnets person och utveckling. En del skolor bjuder därefter in blivande förskoleklassbarn till besök i skolmiljö under maj månad. Ett besök kan vara tillsammans med vårdnadshavare och ett besök kan vara med pedagogerna från förskolan. Under dessa besök får barnen tillfälle att träffa sina kommande klasskamrater och ansvarig förskoleklasspersonal. Skolan ansvarar för planeringen av dessa besök.

Förskolan har under denna period avslutningssamtal tillsammans med barn och vårdnadshavare.

⁵ En metod som bl.a. bidrar till att utveckla självinsikt genom att visa på olikheter.

Vi läser också i dokumentet att i början av juni månad börjar barnen tillsammans med ansvariga pedagoger planera den avslutningsfest som alla tre förskolor har på respektive förskola. Denna fest är för de barn som ska sluta för att börja i förskoleklass. Under denna fest leker de lekar, äter den middag och dansar till de sånger som barnen tillsammans under demokratiska former har beslutat om. Festen avslutas tillsammans med vårdnadshavarna där de tackas av och önskas lycka till i skolan.

Bedömning i text

Förskolechefen är ny för denna förskola. Hon har till stora delar kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet.

Förskolechef tar i stor utsträckning ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. Pedagoger medverkar till stora delar i det systematiska kvalitetsarbetet.

Barnen medverkar i viss mån i det systematiska kvalitetsarbetet men vi saknar systematik och strukturella forum som stärker detta arbete.

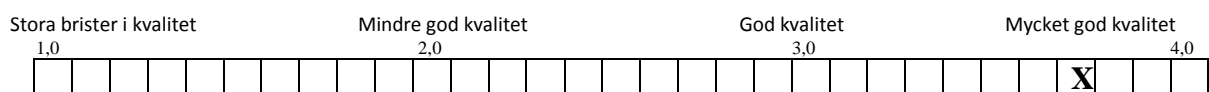
Föräldrar deltar i stor utsträckning i arbetet genom deras medverkan i olika forum och enkäter.

Det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i hög grad. Vi tar del av många dokument som är väl förankrade på förskolan.

Pedagoger erbjuds i hög grad kompetensutveckling som är kopplad till verksamhetens behov och det finns väl fungerande rutiner och former för samverkan och kunskapsutbyte mellan pedagogerna.

Det finns i hög grad en fungerande samverkan inom verksamheten och ett väl fungerande arbete med övergångar mellan skolformer.

Bedömning enligt skala

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

Föregående observation är inte längre relevant att jämföra med.

REFERENSER

Läroplan för förskolan, Lpfö 98/16
Bedömningsmatris förskola 2015
Metodbok observationer 2014
Rapportmall förskola 2015
www.skolverket .se

www.unike.se
Bilaga Likabehandlingsplan rev 070126
Dagordning – Reflektion 150908
Frågor till barnen om trygghet rev. 2016-10-06
Grupputvecklingssamtal
Grupputvecklingssamtal rev. 150918
Intervju rev. 160421
Mitt intresse ht-16
Nulägesanalys verksamhetens/avdelningens
Personliga mål 2016/2017
Välkomna till utvecklingssamtal rev.160421

Bilaga till VP Likabehandling Eknäs
Kopia av Eknäs Checklista Personal
Mellangårdsnytt 060822
NG-nytt sep 16
Sörgårdsnytt sept-16
Utvärdering av läsåret 2015-2016 Norrgården
Utvärdering av läsåret 2015-2016 Sörgården
Utvärdering av läsåret 2015-2016 Mellangården
Verksamhetsplan Eknäs 2016-2017

Kommentar från förskolans ledning till observationsrapporten

Förskolans/skolans arbete med observationsrapporten

Våren 2017:

- Unikes styrgrupp utvärderar och analyserar.
- Ledningsgruppen läser, kommenterar, analyserar, sammanfattar.
- Arbetslagen läser och analyserar rapporten (sammanfattningen) på utvärderingsdagen i juni.
- Arbetslagsledarna har rapporten som ett av underlagen till analysdagen i juni, sätter upp prioriterade mål.
- Föräldrarna informeras om rapporten på samverkansmötena.
- Detta sammantaget genererar i förbättringar för barnen.

Kommentar från förskolans ledning till observationens resultat

Unikes ledning delar bilden av Eknäs förskola som rapporten ger. Resultatet ger en god bild av förskolan och vi har fått fatt i vilka områden vi behöver fortsätta att utveckla. Vi hade gärna kompletterat bilden av förskolan med intervju eller samtal med vår pedagogiska utvecklingsledare. Rapporten har gett oss bekräftelse på att vi har en väl fungerande organisation som stärker det systematiska kvalitetsarbetet. Vi kan ur rapporten utläsa att det systematiska kvalitetsarbete går som en röd tråd genom alla Unikes förskolor.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Våren 2017:

- Förbättringsområdet med likvärdigt förhållningssätt kopplas till arbetet med verksamhetsplanen och implementeras på pedagogmöten.
- Förbättringsområdet med pedagogisk dokumentation tas upp på handledning och pedagogmöten.
- Förbättringsområdet med modern teknik som pedagogiskt verktyg är ett pågående ärende. Ledningen planerar att under kommande år ta fram en IKT plan för företaget.
- Förbättringsområdena tas med på kommande analysdagar
- Vi kommer att ta hjälp av varandras styrkor på de olika förskolorna i Unike och använda oss av kollegialt lärande

Hösten 2017:

- Fortsatt arbete med alla förbättringsområden, ev kopplat till de nya prioriterade målen

Nacka 19/1 2017

Pernilla Wahlberg

Förskolechef Eknäs förskola

